

РЕШЕНИЕ

№ 287

Гр. София, 13 юни 2025 год.

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, трето наказателно отделение в открито съдебно заседание на двадесет и девети април през две хиляди двадесет и пета година в състав

ПРЕДСЕДАТЕЛ: АНТОАНЕТА ДАНОВА

ЧЛЕНОВЕ: БЛАГА ИВАНОВА

КРАСИМИРА МЕДАРОВА

при участието на секретаря ИЛ. ПЕТКОВА
и след становище на прокурора от ВКП, РОСИЦА СЛАВОВА като разглежда докладваното от съдия Медарова наказателно дело № 1110/2024 год. и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на глава XXIII от НПК.

Образувано е по лична касационна жалба от подсъдимия Г. К., както и по жалба на служебно назначения му защитник адв. Л. срещу решение № 251/15.07.2024 г. на Апелативен съд–гр. София/САС/, Наказателно отделение, 9-ти състав, постановено по в.н.о.х.д. № 643/2022 г.

В жалбата на служебния защитник, адв. Л. се твърди, че подсъдимият К. е останал недоволен от въззивното решение на САС и е депозирал срещу същото две частни жалби, поради което и защитата обжалва решението на апелативния съд. Сочи се, че решението е постановено при допуснати съществени нарушения на процесуалните правила и наложеното наказание е явно несправедливо. Цитират се жалбите на подсъдимия, съгласно които в решението на САС не е указана инстанцията пред която може да се обжалва същото, както и че подсъдимият е получил само превод на руски език на постановеното решение на съда, а не и на български език; че към момента на обжалването му не е имал назначена адвокатска защита, поради честа смяна на служебните адвокати, които той не познавал.

В писмено допълнение към касационната жалба на защитата /в срока по чл. 351, ал. 3 от НПК след указания на съдията-докладчик от САС/ се релевират всички касационни основания по чл. 348, ал.1, т.т.1.2 и 3 от НПК, като се твърди, че особено съществено е нарушението на процесуалните правила, свързани с проверката и оценката на доказателствената съвкупност, които са довели до неправилни изводи по фактите на обвинението. В същия смисъл се оценяват и липсата на посочена съдебна инстанция, пред която подлежи на обжалване решението на САС; на не получен препис от решението на български език, което представлява нарушение на правото на защита на подсъдимия. Наложено наказание се твърди, че е явно несправедливо, поради особената му тежест в сравнение с наказанието, определено с присъдата на първата инстанция. В заключение се прави искане за цялостно оправдаване на подсъдимия К.

Решението на въззивния съд е обжалвано първоначално с лична саморъчна касационна жалба от подсъдимия К., заведена с вх. № 501535/29.07.2024г., /пощ. клеймо от 26.07.2024 г./ по описа на ВКС, с която се твърди, че подсъдимият е узнал за въззивното решение от публикация във вестник. След като подсъдимият е получил препис от решението на апелативния съд е депозирал касационна жалба, заведена с вх.№. 501540/30.07.2024 г. по описа на САС /наименована частна жалба/ срещу същото решение, с която подсъдимият прави искане да бъде оправдан. Заявява, че е лишен от адвокатска защита, поради назначаване на служебен защитник, с когото не е имал възможност да контактува извън съдебната зала и да съгласуват линиите на защита, с което счита, че се нарушават неговите права в процеса. Прави искане за назначаване на адв. Ю. или адв. Г. за служебни защитници, които да го представляват пред ВКС.

Към жалбата на подсъдимия е депозирано допълнение, изпратено до Върховния административен съд на РБ, заведено с вх. № 11831/31.07.2024 г. по описа на ВАС, в което се съдържа оплакване, че подсъдимият е получил решението само в превод на руски език без да му е изпратен препис на български език, с което счита, че съществено се ограничават правата му в процеса.

Към жалбата на подсъдимия е депозирано второ допълнение, заведено с вх. № 501558/31.07.2024 г. по описа на ВКС, с което подсъдимият прави оплакване срещу производствата по чл. 270 от НПК, проведени в САС и сочи, че адвокатската му защита не е била пълноценна.

Сочи, че решението на въззивния съд е било изготвено в срок, по-дълъг от срока по чл. 340, ал.1 от НПК и след неговото изготвяне, не е получил препис от същото решение, а е бил уведомен за него от пресата.

От подсъдимия К. е депозирано следващо допълнение, заведено с вх. № 501591/06.08.2024 г. по описа на ВКС, в което отново се излагат оплаквания за неполучен препис от решението на САС на български език, за забавеното му изготвяне, за допуснати нарушения в адвокатската му защита пред САС, като изразява недоверието си в адв. Е. Н. от САК и заявява, че подадените от него документи като защитник на подсъдимия са нелегитимни.

От подсъдимия К. е депозирано следващо допълнение, заведено с вх. № 501636/13.08.2024 г. по описа на ВКС. В допълнението се съдържат оплаквания, че СГС е дал ход на делото /по н.о.х.д. № 3317/19 г./ в отсъствие на адвокат; че подсъдимият е депозирал жалба срещу действията на САС пред СРС и не е получил отговор; че в пресата е организирана негативна кампания срещу него. По съществото на делото се сочи, че кредитираната от САС съдебно-медицинска експертиза не е обективна и по делото е депозирана само една „истинска“ експертиза от 21-22 март 2015 г., която установява, че смъртта на детето е настъпила 4-5 дни преди намирането на трупа, когато подсъдимият не се е намирал в /държава/. Позовава се на отказа на съдилищата да изследват химическия състав на водата, в която е намерен куфарът с тялото на жертвата и твърди, че съдът не е отчетел данните от огледа на същия, че куфарът е бил сух отвътре и няма следи от вода по тялото. Отново се сочи, че съставът на САС, който е разгледал делото не е бил безпристрастен и се иска неговият отвод. В заключение се поддържа направеното с касационната жалба искане за оправдаване на подсъдимия, поради пълната му невинност.

От подсъдимия К. е депозирано следващо допълнение, заведено с вх. №. 501696/28.08.2024 г. по описа на ВКС. В допълнението се излагат повторно съображенията, че подсъдимият е бил уведомен за решението на САС от пресата, след което е получил препис от самото решение, както и че не му е назначен адвокат по негов избор. Отделно цитира подадените от него жалби и допълнения

срещу въззивното решение, за които сочи, че не постъпват във ВКС, поради неизпращането им от САС. Към допълнението са приложени становище на ИВСС и статия от вестник.

От подсъдимия К. са депозиран следните следващи допълнения, заведени, съответно с входящи номера по описа на ВКС, както следва: вх.№ 501713/29.08.2024 г; вх.№ 501719/30.08.2024 г. по описа на ВКС; вх.№ 501721/30.08.2024 г. по описа на ВКС; вх.№ 501762/09.09.2024 г., в които се излагат аналогични по съдържание съображения както в описаните по-горе документи.

По делото в срока по чл.351, ал.4 от НПК от подсъдимия К. е постъпило ново лично саморъчно допълнение към касационната му жалба/№ 4296, по номерация на подсъдимия/, заведено с вх. № 1521/27.01.2025 г. по описа на ВКС, в което подсъдимият се позовава на изразеното от него недоверие към адв. Л. и поисканият отвод пред САС, които не са били взети предвид от апелативната инстанция. Посочва, че за пореден път изразява недоверието си към адв. Л., която му е била назначена за служебен защитник от САС, 9 с., както и че всички нейни действия да се считат за незаконни и нелегитимни, в т.ч. и нейната „въззивна жалба“ и допълнението към нея, които не са били съгласувани с него, тъй като не я познава като адвокат и не е обсъждал защитата си с нея.

Срещу касационната жалба на адв. Л., служебен защитник на подсъдимия К. и допълнението към нея, както и срещу касационната жалба на подсъдимия К. и подадените допълнения в срока по чл. 351, ал.4 от НПК е постъпил отговор от частния обвинител В. П. П. чрез упълномощените повереници адв. Р. Г. и адв. Г. П., с който се възразява срещу подадените касационни жалби и допълнения, като се сочи, че наведените касационни основания по чл. 348, ал.1 от НПК не се подкрепят от данните по делото и са неоснователни. Прави се искане за оставяне в сила на решението на въззивния съд като правилно и законосъобразно. Поверениците се позовават на липсата на мотиви към релевираните с жалбата оплаквания и в тази връзка за нейната недопустимост да бъде разгледана пред касационната инстанция. Счита се, че съдът е изпълнил стриктно процесуалните си задължения по делото за обезпечаване на защитата на подсъдимия чрез назначаване на служебен защитник във всеки един момент от производството, като се цитира практика на ЕСПЧ по назначаването на служебен защитник на подсъдимо лице, от анализа на която се прави извод за липса на допуснато нарушение от САС. Застъпва се становище, че пропускът на съда да посочи пред кой по-горен съд подлежи на обжалване въззивното решение не е съществен и не отговаря на истината, че съдът не е изпратил на подсъдимия материалите по делото, тъй като същият многократно е отказал да ги получи. Наложеното наказание не се намира за явно несправедливо, поради високата тежест на отегчаващите обстоятелства, като от механизма на извършване на деянието се установява, че същото се характеризира с ожесточение и безскрупулност и е извършено с цел подсъдимият да получи значителна финансова облага. По изложените съображения се моли за оставяне в сила на решението на въззивния съд.

Срещу отговора на частния обвинител П. е постъпило допълнение към касационната жалба от подсъдимия К., заведено с вх. № 18018/23.10.2024 г. по описа на ВКС, в което се изразява несъгласие с неговото съдържание, твърди се, че подсъдимият е заявил своя отвод към адв. Л. и е заявил желание да му бъде назначен за служебен защитник адв. Ю., който след отказ на състава на САС да си направи отвод по делото, се е отказал да участва в същото в знак на протест.

От подсъдимия К. е депозирано следващо допълнение, заведено с вх. № 17083/10.10.2024 г. по описа на ВКС, както и допълнение, заведено с вх. № 17181/10.10.2024 г. по описа на ВКС, с които се изразява недоверие към адв. Л.

В съдебно заседание пред касационната инстанция подсъдимият К., редовно уведомен не се явява. От същия е постъпило писмено уведомление, че не желае да присъства в съдебното заседание пред ВКС и не желае да бъде конвоиран от затвора в гр. София. В уведомлението се сочи, че подсъдимият желае да се представлява пред ВКС от служебния му защитник адв. Р.

Пред ВКС подсъдимият К. се представлява от служебно назначен защитник адв. Р., който поддържа личната касационна жалба на своя доверител и прави искане за отмяна на решението на въззивния съд и за връщане на делото за ново разглеждане на апелативния съд от друг съдебен състав. Защитата сочи, че по делото са налице касационните основания по чл. 348, ал.1, т.1-3 от НПК, с поставен акцент върху основанията по чл. 348, ал.1, т. 2 и т.3 от НПК.

Поддържа тезата, че въззивното решение е постановено от незаконен състав, като намира, че съставът на въззивния съд при разглеждането на делото не е бил безпристрастен и справедлив в смисъла, в който го изисква чл. 6 от ЕКЗПЧ. Пзовава се на решение по делото Маккарти срещу Короната, съгласно което справедливостта при постановяване на решението е да стане ясно на обществото, че тя е „въздадена и наистина е справедливост“. Защитата намира, че предубедеността на въззивния съд се извежда от начина, по който е разгледано делото пред тази инстанция; от заседанията в производство по чл. 270 от НПК, в частност проведеното на 20.06.2023 г., в което се приема, че подсъдимият не е реабилитиран за предходното му осъждане на територията на /държава/, което е с давност от 35 години и по смисъла на правото на издаващата държава реабилитация е настъпила 8 години след изтърпяване на наказанието, като по този начин се нарушава правото на защита на подсъдимия. В същия смисъл се оценяват мотивите на съда към постановеното определение от същото съдебно заседание за посочения от подсъдимия адрес на изпълняване на мярката домашен арест, ако бъде изменено задържането му под стража и по отношение на мярката „забрана за напускане пределите на страната“, която съдът може да постанови служебно. Отделно се позовава на съдържанието на мотивите към постановеното решение относно използваното описание на пострадалото дете чрез силно емоционални изрази и обвинителен език, които внушават желание деецът да бъде наказан по-тежко и сочат на предубеденост спрямо него. В същата посока се разглежда приетото от САС относно особено мъчителния начин на настъпване на смъртта и проявената особена жестокост от подсъдимия, които не намират фактическа опора по делото и изводите му противоречат на трайната съдебна практика на ВКС за този вид квалификации. С оглед изложените аргументи защитата счита, че съставът на САС е нищожен, поради проявената силна пристрастност още при разглеждането на молбата на подсъдимия за промяна на мярката му за неотклонение, където се е позовал на заличена присъда, поради което е следвало да се отведе от делото още на този етап от въззивното производство. В подкрепа на тезата си цитира практика на ЕСПЧ /решения по дела Астрадсон срещу Исландия; Лавентс срещу Латвия; Гулижев срещу Литва/. Като допълнителен аргумент се посочват и разсъжденията на САС за смъртта на майката на пострадалото дете, които защитата оценява като внушения, с цел завишаване на наказателната репресия спрямо неговия подзащитен и като доказателство, че съдът предварително е формирал вътрешното си убеждение, в нарушение на разпоредбите на чл. 13 и чл. 14 от НПК. Служебният защитник на подсъдимия мотивира искането за необходимост от ново разглеждане на делото от въззивната

инстанция по съображения да бъде даден отговор от непредубеден съдебен състав на разминаванията между изготвените по делото противоречиви съдебно-медицински експертизи по въпроса за момента на настъпване на смъртта на жертвата, който въпрос е получил формалистичен подход от решаващите съдебни състави. Излага възражения срещу кредитирането на втората медицинска експертиза, състоящи се в некомпетентността на изготвилите я експерти в сравнение с първите вещи лица; липса на извършен личен оглед на трупа; превратно тълкуване на специализирана медицинска литература, на която изолирано е основано заключението и финално, поради нагласяване на съдържанието ѝ към обвинителната теза за времето, през което подсъдимият е бил в страната. Застъпва тезата, че извода за времето на настъпване на смъртта не е съобразен със състоянието на трупа и с настъпилите посмъртни изменения, които не отговарят на продължителен престой във водна среда. Възразява срещу приетото за състоянието на куфара, в който е намерено тялото /мокър/ и на липсата на проведен следствен експеримент, от който да се установи възможността за проникване на вода във вътрешността му, предвид поставената от производителя защитна лента. Както и срещу отказа на съда да допусне до разпит ключови свидетели от значение за изясняване на делото; строителният предприемач в /държава/ и бившата съпруга на подсъдимия В. В., както и срещу оценката на показанията на свидетеля А. И., която е тенденциозна и превратна, като не са обсъдени противоречията в разпитите му на досъдебната фаза и пред съда.

Изброените нарушения при разглеждане на делото/ в това число и отказът на САС да се свалят бележниците на подсъдимия в производство по чл. 270 от НПК/ сочи, че са довели до недоверие от страна на подзащитния му в състава на въззивния съд, а оттам и в българската съдебна система, поради което счита, че делото е било разгледано от незаконен състав, което налага да се отмени въззивното решение и делото да се върне за ново разглеждане от друг състав на апелативния съд, /алтернативно на първоинстанционния съд, с каквито правомощия ВКС разполага/ като при новото разглеждане на делото на подсъдимия се осигури справедлив съдебен процес от безпристрастен съд.

Служебният защитник на подсъдимия намира, че в рамките на установените факти искането за оправдаването на подзащитния му не може да бъде уважено, поради което поддържа искането за отмяна на решението и връщане на делото за ново разглеждане за правилно установяване на фактите по обвинението. В заключение заявява, че в интерес на цялото общество е държавното обвинение да осъществява законосъобразно дейността си по доказване на обвинителната си теза с цел избягване на осъдително решение на Р. България от Съдът в Страсбург.

В реплика към представителите на държавното и частно обвинение сочи, че е запознат подробно с материалите по делото и изискванията на Директивата ЕП и на Съвета относно правото на устен и писмен превод в наказателното производство, които първият въззивен състав е нарушил, както и че с оглед данните по делото за материалът на куфара, в който е намерено тялото на детето, във вътрешността му не следва да има вода. Поддържа тезата си за противоречията в медицинските експертизи относно датата на настъпване на смъртта и състоянието на трупа, както и становището за явна несправедливост на наложеното наказание, което противоречи на трайната съдебна практика на ВКС, че доживотен затвор се налага при наличие на три и повече квалифициращи признака, които в случая обективно не са налице.

Прокурорът от ВКП, пред ВКС заявява, че касационната жалба на подсъдимия и депозираната от служебния му защитник са неоснователни, поради липса на визирани в същите касационни основания и моли въззивното решение

да бъде оставено в сила. Намира изложените от защитата аргументи за незаконен състав на въззивния съд и за допуснатите процесуални нарушения при разглеждане на делото за необосновани. Счита, че апелативният съд е анализирал задълбочено и съвкупно по безпристрастен и непредубеден начин всички налични доказателства и правилно е приел, че макар и косвени сочат на единствено възможния извод, че подсъдимият е автор на деянието. Застъпва становището, че експертизите по делото са били обсъдени обстойно и в съвкупност със събраните доказателства /гласни, веществени и др./ и правилно са отчетени относно авторството на деянието, което е установено по несъмнен начин. Наложено наказание преценява за справедливо определено при правилни правни изводи за обстоятелствата, които не са елемент от правната му квалификация и го намира за съответно на тежестта на деянието при съобразяване с разпоредбата на чл. 38а от НК.

Гражданският ищец и частен обвинител П., редовно уведомен чрез упълномощените повереници не се явява пред ВКС. Представява се от своите повереници адв. П. и адв. Г., които пред касационната инстанция заявяват, че поддържат представения писмен отговор, депозиран срещу жалбите на подсъдимия и неговата защита и молят да се остави в сила решението на апелативния съд. Намират, че по делото не се установява предубеденост или пристрастност от страна на състава на апелативния съд, като акцентират върху отвода на първия въззивен състав при второто разглеждане на делото, което намират, че е част от подхода на подсъдимия, което е наложило настоящият въззивен състав да покани при разглеждане на делото представител на Руската федерация. Не споделят и възраженията срещу медицинските експертизи и сочат, че експертите са били разпитвани многократно и противоречия между тях не са били установени, извън конкретиката на предоставените им изходни данни. Сочат, че от разпита на представител на производителя на куфара са установени всички значими характеристики на изделието, а по отношение на свидетелката В., първоначално е бил налице отказ да свидетелства, а впоследствие не е била установена на територията на страната. В заключение намират, че тежестта на извършеното престъпление е достатъчно висока и наложеното наказание е справедливо.

Върховният касационен съд, трето наказателно отделение, след като обсъди касационните жалби на подсъдимия и служебно назначения му защитник адв. Л. и като съобрази доводите на страните от съдебно заседание в рамките на законовите си правомощия по чл.347, ал.1 от НПК, намира за установено следното:

По касационната жалба на подсъдимия К.:

Въззивното производство по делото, в което е постановено контролираното въззивно решение е второ по ред, след като с решение на САС е била отменена първоинстанционната присъда на СГС и делото е било върнато за ново разглеждане от друг състав на първоинстанционния съд. При първото разглеждане на делото пред СГС е била постановена присъда от 16.07.2018 г. по н.о.х.д. № 4680/2016 г. по описа на Софийски градски съд, Наказателно отделение, 21 състав, с която подсъдимият Г. К. е бил признат за виновен в извършване на престъпление по чл. 116, ал.1, т.4, пр.2, вр. чл. 115 от НК и му е наложено наказание доживотен затвор без замяна.

С въззивно решение № 339/06.08.2019 г. постановено по в.н.о.х.д. №164/2019 г. на САС, 2-ри състав, присъдата на градския съд е била отменена на осн. чл.335, ал.2 от НПК и делото е върнато за ново разглеждане от друг състав на същия съд от стадия на съдебното заседание, поради допуснати съществени процесуални нарушения и разглеждане на делото от незаконен съдебен състав.

При новото разглеждане на делото пред СГС е постановена присъда № 260023/24.03.2022 г. по н.о.х.д. № 3317/2019 г. по описа на Софийски градски съд, Наказателно отделение, 27 състав, с която подсъдимият Г. В. К. е признат за виновен в това, че в периода от 08.02.2015 г. до около 23.00 часа на 09.02.2015 г. в [населено място], на неустановено място умишлено умъртвил малолетния Н. В. П., [дата на раждане] в [населено място], /държава/, поради което и на осн. чл.116, ал.1, т.4, пр.2, вр. чл.115 от НК и чл.54 от НК е осъден на лишаване от свобода за срок от двадесет години, което наказание съдът е постановил да изтърпи при първоначален строг режим в затвор, на осн. чл.57, ал.1, т.2, б.„а“ от ЗИНЗС. На осн. чл.59, ал.1 от НК съдът е приспаднал при изтърпяване на наказанието лишаване от свобода времето, през което подсъдимият е бил с мярка за неотклонение „задържане под стража“, считано от 08.05.2015 г. до влизане на присъдата в сила. С присъдата съдът е възложил в тежест на подсъдимия и направените разноси по делото.

С въззивно решение № 251/15.07.2024 г., постановено по в.н.о.х.д. № 643/2022 г. по описа на Апелативен съд – гр. София, НО, 9 състав присъда № 260023/24.03.2022 г. по н.о.х.д. № 3317/2019 г. по описа на Софийски градски съд /производството е било образувано по протест на прокурора, жалба на частния обвинител и жалба на подсъдимия/ е била изменена в частта относно наложеното наказание на подсъдимия К., което е било изменено в доживотен затвор. В останалата част присъдата е потвърдена.

Предмет на настоящата касационна проверка е второто въззивно решение на САС, № 251/ 15.07.2024 г., постановено по в.н.о.х.д. № 643/2022 г. по описа на Апелативен съд – гр. София, НО, 9 състав.

Касационната жалба на подсъдимия, лично от него е подадена в законовия срок по чл.350, ал.2 от НПК и от активно легитимирана страна срещу подлежащ на касационна проверка съдебен акт, поради което е допустима, като разгледана по същество се прецени и за основателна.

По касационното основание по чл.348, ал.1, т.2 от НПК относно допуснати съществени нарушения на процесуалните правила при постановяване на въззивното решение:

На първо място следва да се разгледа доводът на защитата за постановяване на решението от незаконен състав, което по естеството си представлява абсолютно процесуално нарушение и ако се установи неговата основателност, има за последица отмяна на съдебния акт на контролирания съд и връщане на делото за ново разглеждане от друг съдебен състав.

Доводът за незаконен съдебен състав се поддържа в касационната жалба на подсъдимия и в пледоарията на служебния му защитник с аргументи за проявена от въззивния съд небезпристрастност при разглеждането на делото, с което е нарушено изискването за справедлив съдебен процес срещу подсъдимото лице.

В принципен план нарушението на принципа на безпристрастността е едно от най-съществените нарушения на правото на справедливия съдебен процес по чл.6 от ЕКПЧ и както защитата основателно посочва, при констатирането му Съдът в Страсбург определя съдебните състави, които са проявили предубеденост за „нищожни“, с оглед задължението им незабавно да се отведат от делото, поради невъзможност да осигурят на обвиняемото/подсъдимото лице справедлив съдебен процес от безпристрастен съд.

Безпристрастността се определя като липса на предубеденост или предразсъдъци спрямо страните по делото. ЕСПЧ в практиката си /основополагащо по този въпрос е решението по делото Пиерсак срещу Белгия/ е възприел становището за проверка на безпристрастността на решаващите съдебни състави

чрез провеждане на обективен и субективен тест спрямо членовете на съдебния състав / приема се, че нарушението на този принцип само по отношение на един от членовете на състава има за последица опорочаване безпристрастността на целия съдебен състав/. Субективният тест за безпристрастност изисква по-високо ниво на индивидуализация, като за целта е необходимо да се установи в доказателствен аспект лична предубеденост на член на съдебния състав или на целия съдебен състав спрямо една от страните по делото. Приема се, че личната безпристрастност по правило се презумира, с изключение на случаите когато са налице доказателства в обратна посока. Обективният тест, от друга страна изисква по-ниско ниво на индивидуализация, респективно тежестта на доказване също е по-ниска. В този смисъл се приема, че външното впечатление за предубеденост или легитимното съмнение за липса на предубеденост е достатъчно от гледна точка на страничния непредубеден наблюдател, за да се установи нарушение на този принцип, като в противовес на субективния тест твърдението за липса на обективна безпристрастност създава оборима презумпция в полза на страната, която прави оплакването. Тази презумпция може да бъде оборена само ако се докаже, че съществуват достатъчно процесуални гаранции, които изключват наличието на всякакво легитимно съмнение в безпристрастността на съответния съдебен орган.

В настоящият казус, от съдържанието на поддържаните от защитата аргументи се налага извода, че оплакването е както за лична предубеденост на членовете на състава на въззивния съд, доколкото се твърди лично пристрастие спрямо подсъдимия чрез предварително формирано становище за неговата вина и нарушаване на принципа за невиновност, така и за обективна небезпристрастност спрямо съдията-докладчик по делото.

Направената от касационната инстанция проверка на оплакването за не безпристрастност на състава на САС сочи на неговата основателност, но не на основание всички наведени от подсъдимия и неговата защита съображения.

В личната касационна жалба на подсъдимия и в пледоарията на защитата предубедеността на съдебния състав се извежда от отказа на въззивния съд да допусне нова медицинска експертиза със задача да установи времето на настъпване на смъртта на малолетния Н. П., поради противоречия между изготвените две съдебно-медицински експертизи относно периода на настъпването на смъртта на пострадалото дете, които са били игнорирани от въззивния съд. Служебният защитник пред ВКС поддържа изложените от подсъдимия аргументи и счита, че съдът неправилно е отказал да допусне нова съдебно-медицинска експертиза по същия въпрос с цел отстраняване на наличните противоречия в изготвените заключения, като кредитираното от съда повторно заключение намира за необосновано, поради липса на съответна аргументация от изготвилите го експерти, за които счита, че нямат академични звания, което показва, че имат по-малко опит. Отделно сочи, че компетентността на вещите лица, изготвили първото заключение е на „светила в съдебната медицина“, като недоумява какво е налагало при назначаването на повторната експертиза да се определят нови експерти, които базират заключението си върху „една статия“, чието съдържание намира за избирателно ценено и неправилно интерпретирано в изготвеното заключение, тъй като изследването се отнася до тела, потопени във вода, а доказателствата по делото не установяват трупа на детето да се е намирал във водна среда. В тази връзка се позовава на изработката на куфара, в който е намерено тялото, снабден със защитна лента от кевлар, поради което вътре не е могла да влезе вода, но това обстоятелство не е било надлежно проверено от решаващите съдебни състави чрез извършване на следствен експеримент със същия куфар, за да се установи дали пропуска вода. В заключение поддържа тезата, че заключението е изготвено по

начин, който обслужва обвинителната теза, за да „бъде напаснато“ към датата на пребиваването на подзащитния му в /държава/, която той е напуснал 40 дни преди това и приетият от експертите период на настъпване на смъртта от 50-60 дни не кореспондира с написаното в приложената към заключението статия. На основание всички изложени аргументи счита, че съставът на апелативният съд е показал пристрастност при разглеждането на делото, като не е допуснал допълнително заключение за проверка на втората медицинска експертиза, а вместо това я е кредитирал изцяло, независимо от пороците в нейното съдържание.

В практиката на ЕСПЧ се приема, че гаранциите по чл.6, пар.3, б.„д“ относно правото на подсъдимия да участва в разпита на свидетелите, които депозират показания срещу него и призоваването им да е при същите условия като тези на защитата, са относими и към експертите и техните заключения, /независимо от различните роли, които свидетелите и експертите имат в процеса/ преимуществено в случаите когато експертизите са назначени от обвинението. По тези съображения ВКС дължи отговор на възражението на защитата в контекста на преценката за това, спазени ли са гаранциите по посочения текст от конвенцията относно медицинските заключения по делото. Извършената касационна проверка на довода за допуснато нарушение по чл.6, пар.3, б.„д“ от ЕКПЧ, поддържан като аргумент за лична пристрастност на съдебния апелативен състав, намери същият за неоснователен.

Наведените доводи касаят от една страна отказът на съда да допусне допълнителна медицинска експертиза, поради съмнения в компетентността на състава на втората експертиза и от друга, поради игнорирането на наличните противоречия в изготвените заключения чрез изопачаване на тяхното съдържание с цел обслужване на обвинителната теза.

Прочитът на въззивното решение показва, че застъпената от защитата позиция за предубеденост на въззивния съд, свързана с оценката на използваните по делото специални знания от експерти медици не кореспондира със съдържанието на назначените по делото съдебно-медицински експертизи и компетентността на експертите. Първата СМЕ на труп, № 223 с дата 21.03.2015 г. е изготвена от пет вещи лица, с поставени задачи да се определи причината за смъртта на малолетното дете и да се отговори на въпроса установява ли се наличие на упойващи или наркотични вещества в трупа. Втората СМЕ е назначена с постановление на старши разследващ полицай от 21.04.2015 г. и определените за изготвянето ѝ пет вещи лица като професионална квалификация са съдебни медици, което кореспондира със задачата на медицинското заключение и вида на специалните знания, необходими за нейния отговор. Поставената на втората медицинска експертиза задача е била да се определи периодът на настъпване на смъртта на Н. П. и да се даде отговор на други въпроси, възникнали в процеса на работата. Тук е мястото да се отбележи, че притежанието на научни титли от експертите не придава по-висока стойност на експертизата, тъй като всички участвали и в двете експертни заключения специалисти са вещи лица, носещи наказателна отговорност за верността на заключенията си. Отделно от това определените експерти, които са участвали в състава на назначената втора медицинска експертиза са професионалисти, с дългогодишен опит по наказателни дела и притежават необходимата квалификация за изготвяне на заключението, поради което възражението на защитата срещу тяхната компетентност не почива на обективна основа. По отношение на персоналия подбор на експертите, процесуалният закон не поставя изискване по делото да участват едни и същи вещи лица при изготвяне на отделни заключения, като назначаването им е по преценка на съответния орган на досъдебното или съдебно производство, съобразено с

притежаването на необходимата квалификация и професионална компетентност, които по делото са обезпечени. При тези данни доводите срещу персоналия състав на втората медицинска експертиза се намериха за неоснователни, поради което на това основание не се установява предубеденост на състава на въззивния съд, изготвил контролираното решение.

Не намират опора в материалите по делото и възраженията на защитата срещу противоречията в медицинските експертизи, които е следвало да бъдат преодоленни чрез назначаване на ново заключение, поради което отказът на съда е проява на предубеденост. От материалите по делото се установява, че второто медицинско заключение е изготвено на базата на СМЕ на труп, в която се съдържат констатациите на първата група вещи лица от огледа на трупа при направената аутопсия. Експертите са посочили изрично, че са използвали първото заключение при отговора на поставения въпрос, поради което за целите на експертизата не е било необходимо да извършват повторен личен оглед на трупа, преценката за който е от експертен характер. Както правилно е отбелязал и решаващият съдебен състав, на медицинските експертизи са били поставени различни задачи, като определянето на периода на настъпване на смъртта е било предмет само на второто медицинско заключение. Видно от формулировката на задачите в постановленията за назначаването им медицинските заключения не се съотнасят едно към друго като основно и повторно заключение, предвид различният им предмет. В първият случай се касае за СМЕ на труп, която да изготви аутопсия на трупа на намереното дете и да определи причината за настъпване на неговата смърт. Второто медицинско заключение е назначено след получаване на данните от аутопсията на трупа и има за задача да определи времето на настъпване на смъртта като ползва данните от първата експертиза, в която са описани трупните находки от обследването на тялото на детето. При назначаването на второто медицинско заключение на вещите лица са били предоставени събраните по делото доказателства за нивото и температурата на водата в язовира в диаграма от Предприятие /предприятие/ и писмо-отговор от Националния институт по метеорология и хидрология за температурата на въздуха, които данни са им били необходими, за да отговорят на поставения въпрос за времето на настъпване на смъртта.

Липсата на противоречия в медицинските заключения се установява и от устните разяснения на вещите лица при изслушването им в съдебно заседание пред градския съд. Експертите, изготвили СМЕ на труп са посочили че отговорът им е бил базиран само на трупната находка на детето, без да разполагат с никакви данни за условията на престой на тялото, поради което посочената давност е била само ориентируваща. По тази причина, в заключението периодът на настъпване на смъртта на детето е определен на базата на давността на проявените послесмъртни изменения, основана на трупната находка от аутопсията на трупа, поради това, че не са разполагали с данни за атмосферните условия за период от три месеца преди намирането на тялото, /което е обичайна практика/. Заявили са, че ако при изготвяне на заключението са разполагали с допълнителна информация за съхранението на трупа, биха били много по-точни в отговора си, тъй като това би им дало възможност за определяне на посочената давност на смъртта чрез съобразяване с всички относими към датирането ѝ фактори, а не изолирано само въз основа на трупните послесмъртни изменения. Потвърдили са, че при изготвяне на заключението са констатирани, че тялото е било в контакт с вода; престояло е във влажна среда, предвид мацерационните промени в състоянието на трупа, /в крайната част на долните крайници, на ръцете и на стъпалата/ които не биха се получили ако тялото е било в суха среда. Аргументирали са същия отговор с

обстоятелствата, че тази находка ще се установи ако тялото на детето е било в замръзнало състояние и за много по-дълъг период от време, тъй като при престояване на трупа при минусови температури трупните изменения се забавят значително, дори почти спират своя ход и в момента на затопляне на трупа продължават своето развитие. По тези причини са пояснили, че отговорът им е бил даден на базата на установените морфологични изменения и тяхната проява, а не на условията на съхранение на трупа след настъпването на смъртта. Втората съдебно-медицинска експертиза, която е имала за основна задача да определи времето на настъпване на смъртта на детето е отговорила на поставения въпрос при съобразяване на данните по делото, за престоя на тялото във водна или влажна среда и състоянието на куфара и кърпата, с която е било завито детето от протокола за оглед на мястото на намирането им, с който същите са иззети като веществени доказателства /т.2, л.30 от досъдебното производство и са описани съответно като обект 2 – хавлиена кърпа, „мокра“; обект 3 – куфар „доста мокър“ и зацапан отвън; почвата, където започват следите от колелата на куфара до мястото на намирането му е била „доста влажна“/. В устните разяснения на вещите лица при изслушване на експертизата е посочено, че отговорът за давността на смъртта на намереното в куфара дете е при отчитане престоя му във водна или влажна среда и настъпилите мацерационни прояви, изменения в състоянието на трупа; дланите и ходилата – „набъбване“, „побеляване“, „частично свличане“ удебеляване. Описаните изменения се съдържат в протокола от аутопсията на трупа, изготвен от първата група експерти, отразени са в огледния протокол по делото и в приложения към него снимков материал, поради което противоречия в медицинските експертизи по въпроса за мацерационните прояви в състоянието на трупа не се съдържат. Вещите лица са ги поставили в основата на отговора си за времето на настъпване на смъртта, тъй като представляват морфологичен белег за престояване на тялото във вода и влажна среда в напреднал стадий. Според заключението това е единственото изменение, което ориентировъчно може да посочи срока на престоя на тялото след смъртта във вода или влажна среда, като в случаите когато се касае за труп с описаните мацерационни изменения, давността на смъртта съобразно правилата на съдебната медицина, не се определя по други критерии, а от изразеността на тези изменения и температурата на околната среда. В тези случаи, съгласно теоретични разработки в научната литература /в експертизата са цитирани различни научни публикации/ началото на мацерацията е от 1-2 денонощия, а краят на проявата е от 30-60 дни след настъпването на смъртта. С оглед представените по делото данни за температурата на околната среда и водата, състоянието на трупа и установените мацерационни изменения и предвид цитираните научни материали е заключено, че тялото на детето е престояло във вода и влажна среда от 30 до 60 дни след настъпването на смъртта. По въпроса за отразеното в СМЕ на труп „трупно вкочаняване“ е пояснено, че е възможно поради престоя на трупа при по-ниска температура тялото да замръзне и това замръзнало състояние да се интерпретира за вкочаняване. При тези данни за съдържанието на медицинските заключения и устните разяснения на експертите при изслушването им, доводите за непреодолени противоречия относно времето на настъпване на смъртта на детето, които тенденциозно са били игнорирани от въззивния съд с цел обслужване на обвинителната теза, което да сочи на предубеденост не се възприеха за основателни, тъй като не почиват на обективна основа.

Не се намери за основателно и възражението, че от съдържанието на мотивите към въззивното решение, в частност от описанието на пострадалото дете, се установява предубеденост към вината на подсъдимия. Жертвата на

престъплението е малко момче – на пет години, поради което използваните умалителни изрази не са несъвместими с неговата възраст и цитираните в решението описания не са необективни, поради което не могат да бъдат оценени като внушения от страна на съда в посока завишаване на наказателната репресия срещу дееца.

Не така стои въпросът с доводите на защитата в подкрепа на тезата за предубеденост на състава на САС, поради позоваване в решението на смъртта на майката на пострадалото дете, за която съдът е приел, че е настъпила по насилствен начин и чрез използваните изрази е внушил съпричастност на подсъдимия към настъпването ѝ с цел завишаване наказателната репресия спрямо него. ВКС подложи на внимателна преценка този довод на защитата, като в посока неговата основателност се взе предвид съдържанието на въззивното решение и използваните от съда изрази както в съдържателен аспект, така и в цялостния контекст на съдебния акт. В мотивите към контролираното решение съдът изрично е посочил, че подсъдимият няма обвинение за смъртта на майката на детето и че видно от образуваното ДП в ОП Бургас намерените части от тялото ѝ не позволяват да се установи по какъв начин тя е била лишена от живот. Едновременно с това в същото решение непосредствено след отразяване на горното, се съдържат следните изрази: „Установен по делото факт е, че от тримата пътували в лекия автомобил, управляван от Г. К. на 08.02.2015 г. по /път/ в посока /населено място/ мъртви са двамата – детето Н. и неговата майка. Детето е установено, че е убито от подсъдимия К.. Подсъдимият не е коментирал това, че А. Л. също е загубила живота си по неустановен начин, въпреки, че на инкриминираната дата тя е била пътник в колата му. Всички тези факти сочат на извод, че подсъдимият К. е личност с много висока степен на обществена опасност, а извършеното престъпление покрива критерия по чл. 38а, ал.2 от НК“.

Цитираните изрази се съдържат в частта от решението, в което са изложени мотиви в подкрепа на наложеното от въззивния съд наказание, което е изменено в по-тежко, а именно доживотен затвор, налагането на което съдът е обосновал с високата степен на обществена опасност на деянието и тази на самият деец. Тяхното съдържание и контекста, в който са интерпретирани - че обуславят завишена обществена опасност на подсъдимия, която е отчетена като основен фактор за налагане на по-тежко наказание сочат на изразено внушение за вината на подсъдимия относно смъртта на майката на детето, което по естеството си представлява нарушение на презумпцията за невиновност, предвид наличието на прекратено наказателно производство за умишленото умъртвяване на А. Л., материалите по което са приобщени по настоящото дело. По повод смъртта на майката на Н. П. - А. Л. е било образувано досъдебно производство срещу неизвестен извършител за престъпление по чл. 115 от НК, което е прекратено с постановление на прокурор от Окръжна прокуратура – гр. Бургас, потвърдено с постановление на прокурор от АП- гр. Бургас. Съгласно мотивите на постановлението на апелативната прокуратура не е установено по несъмнен начин насилственото настъпване на смъртта на майката на детето, поради напредналото трупно разложение на тялото и липсата на част от трупа. В същото постановление е даден отговор на въпроса с авторството на подсъдимия К. в умъртвяването на Л., като е прието, че събраните доказателства не са достатъчни за ангажирането на наказателната отговорност на подсъдимия К. в извършване на престъпление по чл. 115 от НК/ или на което и да е друго лице/.

Въззивният съд е игнорирал приобщените материали по прекратеното досъдебно производство и в противовес с мотивите на постановлението за прекратяване се е позовал на настъпилата смърт на А. Л. при обсъждане на

тежестта на наказателната отговорност, която подсъдимият К. следва да понесе за убийството на малолетното дете, като е използвал изрази, които недвусмислено внушават съпричастност от негова страна към нейното умъртвяване.

В практиката на ЕСПЧ използването на подобни внушения за вината на подсъдимия, в случаите когато не е установена с влязла в сила присъда или наказателното производство е прекратено, поради недоказаност на обвинението или по други причини, се приема за проявена предубеденост, тъй като по този начин се нарушава презумпцията за невиновност на обвиняемия или подсъдимия /решение по дело на ЕСПЧ, 27 февруари 2014; Караман срещу Германия/. Съдът последователно приема, че принципът на презумпцията за невиновност е нарушен, когато съдебно решение или изявление на длъжностно лице, отнасящо се до лице, обвинено в извършване на престъпление, съдържа ясно изявление, направено при липса на влязла в сила присъда, че съответното лице е извършило въпросното престъпление. В същата посока е и практиката на СЕС /решение от 05 септември 2019 г. по дело С-377/2019 г./ по преюдициални запитвания, свързани с Директива (ЕС) 2016/343 на ЕП и на Съвета относно укрепването на някои аспекти на презумпцията за невиновност и на правото на лицата да присъстват на съдебния процес в наказателното производство, съгласно което принципът на презумпцията за невиновност е нарушен, когато в съдебно решение се приема, че лице, за което няма постановена влязла в сила присъда е извършило престъпление и съдът използва внушения, че той е извършител на деянието. В цитираното преюдициално запитване се подчертава „значението на избора на изрази от съдебните органи, както и на конкретните обстоятелства, при които са употребени, и на естеството и контекста на самото производство“.

В настоящият казус от съдържанието на цитираните по-горе изрази, които съдът е използвал в решението, а именно, че майката на убитото дете е била в автомобила на подсъдимия през инкриминирания по делото период и впоследствие е била лишена от живот по неустановен начин, което подсъдимият не е коментирал и това сочи на високата му обществена опасност се налага извод за нарушение на презумпцията за невиновност спрямо подсъдимия К. В решението на въззивния съд се съдържат недвусмислени внушения в насока съпричастност на подсъдимия към смъртта на Л., /която не е предмет на настоящото дело/, което сочи на предубеденост при разглеждането на делото, тъй като съдът се е позовал на смъртта на майката на детето като фактор, който завишава обществената опасност на дееца. Този факт е посочен в пряка връзка с определяне на наказанието, което е наложено на подсъдимия, като от мотивите се установява, че съдът го е преценявал в негова вреда и изрично е посочил, че го е ценил като отегчаващо обстоятелство, което дава основание за възприемане на възражението на защитата за незаконен състав на въззивния съд, поради предубеденост при разглеждането на делото.

За основателно се намери и твърдението на защитата, че съставът на апелативния съд е проявил предубеденост спрямо подсъдимия след като в постановения съдебен акт в производство по чл. 270 от НПК /съдебното заседание е проведено на 03.07.2023 г., а не на 20.06.2023 г./ се е позовал на предходно осъждане на подсъдимия в /държава/, за което деецът е бил реабилитиран, без да подложи на проверка това обстоятелство. От материалите по делото се установява, че в производство по чл. 270 от НПК въззивният съд се е позовал на получена от Интерпол справка, в която се съдържат данни за осъждане на подсъдимия К., постановено от /държава/. Справката е била изисквана за целите на производството по обжалване на мярката за неотклонение при наличие по делото на получени официални данни от Следствената служба на /държава/ за съдимостта на дееца, изискани още в хода на досъдебното производство, които са били приобщени по

реда на международната правна помощ. /държава/ е страна по Конвенцията за взаимопомощ по наказателноправни въпроси, която в случая е приложимият международноправен инструмент и по този ред е била придобита информацията за съдимостта на подсъдимия К.

Съгласно официално представените справки за съдимостта на дееца чрез Министерството на правосъдието на Р. България по реда на международната правна помощ, подсъдимият К. е бил осъждан с присъда за извършени две престъпления. По делото е изпратено копие от съдебния акт на руската държава, от който е видно, че наложеното наказание е в размер на шест години лишаване от свобода и конфискация на имущество, както и последваща справка за това, че определеното с присъдата наказание е било намалено с определение на Московски Областен съд на четири години лишаване от свобода и е било изтърпяно от дееца на 20.04. 1992 г.

В определението на апелативната инстанция в производството по чл. 270 от НПК получените официални данни за съдимостта на дееца са били напълно игнорирани, като е била използвана изисканата от Интерпол справка, съгласно която подсъдимият е бил осъждан на осем години лишаване от свобода, при положение, че действително определеното наказание е в размер на четири години лишаване от свобода и това осъждане е използвано като аргумент за оставяне без уважение молбата на подсъдимия за изменение на мярката му за неотклонение от задържане под стража в по-лека такава.

Аналогично позоваване на предходното осъждане на подсъдимия в държавата му на произход се съдържа и в решението на съда, което обстоятелство е отчетено като отегчаващ отговорността му факт и е послужило като допълнителен аргумент за увеличаване на наложеното от първия съд наказание. Основателно е възразението, че съдът се е позовал на това осъждане на дееца, постановено в държавата му на произход, без да разполага с официални данни за актуалното му състояние на съдимост по въпроса дали е реабилитиран за присъдата на чуждата държава. Подсъдимият К. е гражданин на /държава/ по произход, поради което официална информация за неговата съдимост от тази държава може да бъде получена само по реда на международната правна помощ чрез молба отправена от Министерството на правосъдието на Р. България до Министерството на правосъдието на замолената държава /чл. 13 и чл. 15 от Конвенцията/. Посоченото в справката от Интерпол, че няма данни за реабилитация е следвало да се установи чрез изискване на официални данни от регистрите за съдимост по реда на международната правна помощ от компетентния орган на постановилата присъдата държава, която е единствено компетентна да се произнесе по въпросите с последиците от осъждането, в това число и по въпроса за реабилитацията на осъденото лице. В противен случай при липса на официални данни получената информация е следвало да се преценява в полза на дееца.

Въпросът дали подсъдимият е реабилитиран за присъдата на Руската федерация е бил предмет на обсъждане и в първото отменително въззивно решение, като при новото разглеждане на делото първоинстанционният съд е приел, че подсъдимият е неосъждан. Въззивният съд в противовес на този извод е приел, че подсъдимият е осъждан, поради липсата на данни за настъпила реабилитация и е използвал предходното му осъждане от държавата му на произход за да утежни положението му по настоящото дело. В практиката на ЕСПЧ позоваването на заличени присъди винаги се приема като проява на предубеденост от страна на съда.

Останалите съображения, които се отнасят до същото производство по чл. 270 от НПК касаят мотивите на съда по въпросите за мярката домашен арест и

мярката за процесуална принуда – забрана за напускане пределите на страната. Прочитът на съдебния акт на въззивния съд в частта относно мотивите за отказа му да наложи на подсъдимия забрана за напускане пределите на страната не сочи на предубеденост или пристрастност. Касае се за неправилно тълкуване на закона, което не представлява основание за отвод, тъй като може да бъде отстранено по реда на инстанционния контрол.

По друг начин стои въпроса с изложените мотиви от същото определение, относно отказа на съда да измени задържането на подсъдимия в „домашен арест“ по съображения, че за изтърпяването на мярката е посочен адрес на лице, спрямо което са предявени обвинения и е осъждано със споразумение. Съдът е проявил прекомерна активност като преди съдебното заседание, с нарочно разпореждане № 118/14.06.2023 г. на съдията-докладчик е изискал подробна справка за съдимостта на лицето, което е предоставило адрес, на който подсъдимият да търпи мярката „домашен арест“. С разпореждането са изискани данни, които да бъдат получени чрез „справка в деловодните програми на АСНС-закрит дали лицето е имало ВНЧД и ВНОХД и какъв е бил техният предмет, като се приложат копия от съдебните актове и протоколите от съдебните заседания; както и справка от СНС-закрит имало ли е същото лице НОХД в този съд и да се изискат съдебните актове – определения по мерки за неотклонение и присъди“. Впоследствие на базата на тези данни съдът е постановил отказ да измени задържането на К. в домашен арест. Последното обстоятелство, съгласно трайната практика на ЕСПЧ представлява проява на пристрастност, поради прекомерните усилия, които съдът е проявил, за да потвърди задържането на подсъдимия.

В същия смисъл се разглежда и становището на САС, обективизирано в разпореждане на съдията-докладчик № 356/07.11.2024 г. по повод постъпили от подсъдимия множество заявления, които съдията-докладчик е оставил без разглеждане, като е мотивирал решението си с „употребените обидни и нецензурни изрази, показващи неуважение към съда, уронващи престижа на българската съдебна власт“ и е постановил, че бъдещи заявления ще бъдат разглеждани, само ако подсъдимият промени начина си на изразяване. Това поведение на докладчика по делото създава легитимно съмнение, че съдът не е могъл да се дистанцира от посоченото обстоятелство и да прояви обективност при разглеждане на делото /в този смисъл е решението на ЕСПЧ по делото Киприану срещу Кипър/.

За основателно се намери и оплакването на подсъдимия, че при обжалването на въззивното решение пред касационната инстанция е бил лишен от професионална адвокатска защита, поради отказа му да бъде представляван от служебно назначеният му защитник адв. Л., която е изготвила касационна жалба и допълнение към нея от негово име.

Проверката за редовност на касационната жалба на служебния защитник на подсъдимия адв. Л. наложи извод за нейната недопустимост. Настоящият състав на ВКС разполага със самостоятелни правомощия за проверка на допустимостта на касационната жалба на защитата /по аргумент от ТР № 5/2018 г. на ОСНК на ВКС/, но не и с правна възможност за нейното връщане, която след образуването на касационното производство се преклудира.

От материалите по делото се установява, че адвокат И. Л. от САК е била определена за назначаване за служебен защитник на подсъдимия К. с уведомително писмо изх. № 5703/16.08.2024 г. на председателя на САК във връзка с искане на съдията-докладчик по в.н.о.х.д. № 643/22 г. на САС, № 10576/08.08.2024 г. по повод разпореждане № 253/07.08.2024 г., в което е констатирано, че подсъдимият няма назначен защитник и по повод подадена от него лична касационна жалба. С разпореждане № 266/21.08.2024 г. на САС, 9-ти наказателен състав по същото дело,

адв. Л. е назначена за служебен защитник на подсъдимия Г. К. След получаване на разпореждането за назначаване на адв. Л. като служебен защитник, от подсъдимия К. е било депозирано заявление № 3699/номерацията е на подсъдимия/, заведено с вх. №22509/29.08.2024 г. на САС, в което заявява, че не е имал контакти до този момент с адв. Л. и не е обсъждал с нея материалите по делото и линията му на защита, поради което ѝ няма доверие. По делото е постъпила докладна записка от инспектор К., главен надзирател 2-ра степен в Затвора-гр. София, с която уведомява съда за отказ на подсъдимия К. да проведе на 26.08.2024 г. адвокатско свиждане с адв. И. Л., както и доклад от назначения за преводач по делото И. Г.

След тази дата от адв. Л. в качеството ѝ на защитник на подсъдимия е постъпила касационна жалба от 04.09.2024 г., заведена с вх. № 22858, както и допълнение към нея, вх. №23482/13.09.2024 г., двете по описа на САС. След изпращане на делото по жалбите на подсъдимия К. и на служебния защитник адв. Л. на ВКС по компетентност, с разпореждане на Председател на 2-ро НО на ВКС, изготвено след проверка на изпратеното в.н.о.х.д. № 643/22 г. е отказано да се образува производство по реда на глава 23 пред ВКС и делото в е върнато на САС за изпълнение на указанията от същото разпореждане. В цитираното разпореждане на ВКС се съдържа констатация, че със заявление, заведено с вх. №17181/10.10.2024 г. (пощ. клеймо от 08.10.2024 г.) по описа на ВКС подсъдимият К. е изразил недоверие към назначения му служебен защитник адв. Л. и са дадени указания на въззивния съд да извърши проверка дали подсъдимият желае да оттегли или поддържа депозираната от адв. Л. касационна жалба и допълнението към нея.

С разпореждане № 355/01.11.2024 г. на САС, 9-ти с. е разпоредено на подсъдимия К. да се изпрати писмо, с изискване той изрично да заяви дали поддържа депозираната от адв. Л. жалба и допълнението към нея. Разпореждането е получено лично от подсъдимия в превод на руски език на 08.11.2024 г. След получаване на разпореждането на САС, от подсъдимия К. е постъпило допълнение към касационна жалба № 4008, по номерация на подсъдимия, заведено с вх. № 19671/12.11.2024 г. по описа на ВКС, което е препратено на САС по компетентност с разпореждане от 18.11. 2024 г. на съдия от ВКС. В допълнението подсъдимият е посочил, че няма доверие на адв. Л. и „всичко което е написано от нея до ВКС и САС, 9 с. е нелегитимно“ и не се поддържа от него. Подсъдимият е поискал отвод на адв. Л. по съображения, че не се е срещал с нея, не е обсъждал линията си на защита и тя не познава материалите по делото.

След депозиране на цитираното допълнение към касационната жалба на подсъдимия, от адв. Л. до САС е постъпила молба, заведена с вх. № 30926/27.11.2024 г. на САС, с която уведомява съда, че е назначена за служебен защитник на подсъдимия да изготви касационна жалба от негово име във връзка с неговите жалби, подадени срещу решение № 251/15.07.2024 г. на САС, но не е могла да осъществи свиждане с подсъдимия в затвора и че е получила уведомление по телефона от г-н К., който ѝ се обадил от името на подсъдимия и я уведомил, че няма да има свиждане с него и той иска тя да си направи отвод по делото. Изразила е становище, че тъй като администрирането на делото е приключило, според указания от разпореждане на ВКС по-нататъшното ѝ участие по делото е от компетентността на ВКС.

Независимо от изрично заявеното от подсъдимия, че не поддържа касационната жалба на адв. Л. в цитираното допълнение към касационната му жалба, с разпореждане №386/27.11.2024 г. на САС, 9-ти с. в.н.о.х.д. № 643/22 г. делото е изпратено незабавно на ВКС по компетентност. В мотивите към разпореждането е прието, че с оглед депозираната от адв. Л. молба, която е

изготвила касационна жалба и допълнение към нея и опитите ѝ за среща с подсъдимия, които са останали безуспешни поради поведението му в затвора и наличните по делото доказателства за многократна смяна на служебни защитници, като адв. Г. и адв. Ю., които са се отказали от участие; на подсъдимия е дадена възможност за избор, но това не може да е неограничено и постоянно, поради което въпросът за смяна на служебния защитник следва да се реши от ВКС. По този начин въззивният съд е лишил подсъдимия от възможността да упражни правото си на жалба чрез защитник, лишил го е от професионална адвокатска помощ при обжалване на въззивното решение, при положение, че съгласно предявеното обвинение защитата му е била задължителна. Подсъдимият К. изрично е заявил, че не поддържа подадената от адв. Л. касационна жалба, като едно от съображенията му е било, че не е запозната с материалите по делото и е поискал да бъде отведена от участие в съдебното производство като негов представител. Съгласно депозираната от адв. Л. молба тя не е имала личен контакт с подсъдимия и линията му на защита не е била обсъждана. Адв. Л. е назначена за служебен защитник на подсъдимия на 21.08.2024 г., като е депозирала касационна жалба срещу въззивното решение на 04.09.2024 г., с допълнение от 13.09.2024 г., в който срок, видно от обема на делото/две първоинстанционни и две въззивни производства/ не би могла да се запознае с всички материали в пълнота. С оглед изявлението на подсъдимия, че не поддържа подадената от адв. Л. жалба, въззивният съд е следвало да назначи на подсъдимия нов служебен защитник, който да го представлява легитимно и да изготви касационна жалба с негово съгласие, доколкото за образуване на производство пред ВКС е необходимо наличие на валиден процесуален документ, като едно от изискванията е жалбата да е подадена от лице, което има право на жалба или протест. Назначеният служебен защитник адв. Л. не е разполагала с това право, поради изразеното от подсъдимия недоверие, поради което въззивният съд е следвало да я отстрани от участие по делото и да назначи нов служебен защитник, който да изготви нова касационна жалба от името на подсъдимия с негово съгласие. При тези данни касационната жалба на адв. Л., ведно с допълнението към нея не представлява годно процесуално средство за образуване на касационно производство пред ВКС, респективно е недопустима и не подлежи на разглеждане. Цялостното поведение на докладчика по делото по администриране на жалбата на служебния защитник на подсъдимия чрез игнорирането на заявлението му, че не я поддържа, в контекста на неспазване на указанията на ВКС поражда легитимно съмнение в безпристрастността на съда, което е нарушение на чл. 6 от ЕКЗПЧ.

В заключение, от изложеното по-горе относно съдържанието на мотивите към въззивното решение, от които се извежда нарушение на принципа за невиновност на подсъдимия и поведението на съдебния състав при цялостното разглеждане на въззивното производство, в това число и по чл. 270 от НПК се налага изводът, че съставът на въззивния съд, постановил контролираното решение не отговаря на стандарта по чл. 6 от ЕКЗПЧ за безпристрастен съд като елемент от правото на справедлив съдебен процес, с което съществено е нарушено правото на защита на подсъдимия.

Предвид горното, оплакването на подсъдимия и неговата защита за незаконен състав на въззивния съд може да се счита за обективно оправдано, поради създадените легитимни съмнения в безпристрастността на съдебния състав, който е разгледал делото.

При наличие на констатираното съществено процесуално нарушение, което е от категорията на абсолютните, въззивното решение следва да се отмени и делото

да се върне за ново разглеждане от друг състав на апелативния съд от стадия на съдебното заседание.

Оплакването в касационната жалба на подсъдимия за явна несправедливост на наложеното наказание, резултат от признаването му за виновен и осъждането му за престъпление, което не е извършил, не може да получи отговор в настоящото касационно производство, доколкото проверяваният съдебен акт се отменя на процесуално основание.

Водим от горното , ВКС, трето наказателно отделение, на основание чл.354, ал.3, т.2 от НПК

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ решение № 251/15.07.2024 г. на Апелативен съд–гр. София, Наказателно отделение, 9-ти състав, постановено по в.н.о.х.д. № 643/2022 г.

ВРЪЩА делото за ново разглеждане от друг състав на САС от стадия на съдебното заседание.

На осн. чл. 55, ал.4 от НПК да се изготви писмен превод на настоящото касационно решение на руски език и да се изпрати на подсъдимия К..

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: